

Отже, фінансування та залучення інвестицій для розвитку смарт-інфраструктури є складним і багатогранним процесом, що вимагає комплексного підходу. Попри значні виклики, пов'язані з високою вартістю інвестицій, недостатньою інформованістю інвесторів та відсутністю єдиних стандартів, існує широкий спектр фінансових та нефінансових інструментів, які можуть бути використані для залучення необхідних ресурсів. Для досягнення довгострокової стійкості та ефективності інвестицій необхідно розробити чіткі стратегії, які враховуватимуть як фінансові, так і технологічні аспекти розвитку смарт-міст.

Література:

1. Духовна О. Україна «в цифрі»: напрямки реформування. *Юридична газета онлайн*. 2019. № 45-46. С. 699-700.
2. Крисоватий І.А. Високотехнологічний розвиток міст: цифровий та фінансовий аспекти. *Економічний вісник*. 2024. №4. С. 275-284.

ГАЛУЗЕВІ ТА ІНТЕГРАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА РЕГІОНІВ

С.В. Козир, аспірант кафедри політології

Т.Л. Нагорняк, д. політ. н., професор, декан факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Конкурентоспроможність території як її здатність забезпечувати високий рівень життя населення та якість вироблених продуктів і послуг (у тому числі й політичних) на висококонкурентних ринках світу – запорука набуття суб'єктності держави, її регіонів і територіальних громад. Сучасні тенденції забезпечення конкурентоспроможності регіонів і територіальних громад мають критичне значення для розвитку та відновлення України [1]. В умовах російсько-української війни та асинхронного відновлення територій, в наслідок різних втрат і мінливості лінії фронту, формування стратегії розвитку напряму залежить від стану громади. Стратегія відновлення в Бучі, Херсоні, Гостомелі та інших деокупованих територіях; стратегія інтеграції, збереження людського капіталу громади та української ідентичності для окупованих громад Запорізької, Херсонської, Донецької Луганської областей і Криму; стратегія сталого розвитку для громад, які розташовані подалі від бойових дій – різні типи стратегування розвитком, різні стратегічні пріоритети, різне розуміння конкурентоспроможності.

Рівень конкурентоспроможності територіальних громад можна оцінити кількісно, використовуючи різні групи показників, зокрема: *економічні*: зростання ВВП, рівень зайнятості, інвестиційний клімат, кількість малих та

середніх підприємств, наявність соціальних підприємств, показники фінансової стабільності (у т.ч. й стабільність національної валюти); *соціальні*: якість життя, рівень освіти, доступність охорони здоров'я, рівень доходів населення, сальдо міграції; *політико-правові*: рівень довіри до чинної влади (у т.ч. оцінка публічності її дій та рішень), ставлення громадян до державної мови, державної політики (за напрямками), стан корумпованості системи, оцінка свобод і захищеність персональних даних, наявність ув'язнених за політичними статтями, прояви громадянської культури, правова захищеність громадян, верховенство права, прозорість виборів; *інфраструктурні*: стан екологічної, транспортної та комунікаційної інфраструктур, рівень розвитку цифрових технологій; *інформаційно-іміджеві*: інформаційна присутність території в зовнішньому медіапросторі (ключові меседжі та образи), розвинутість каналів публічної дипломатії, імідж державної влади і безпосередньо лідера; імідж унікальності; імідж оборонної здатності армії і партнери держави у стані війни; імідж стратегічних комунікацій, стан національної безпеки тощо [2, с. 80]; *інноваційні*: рівень досліджень та інновацій, підтримка стартапів, доступність високотехнологічної інфраструктури. соціально-економічні, показники розвитку інфраструктури та фінансові показники. Вони відіграють ключову роль у визначенні продуктивності та перспектив довгострокового розвитку територіальної громади.

Загальну оцінку конкурентоспроможності територіальних громад доцільно проводити шляхом розрахунку інтегрального показника і порівняння його значень між різними громадами. *Інтегральна оцінка конкурентоспроможності* дозволяє виявити потенційні сильні та слабкі сторони кожної громади, що, у свою чергу, сприятиме розробці стратегій їх подальшого розвитку. Наприклад, якщо одна громада демонструє високий рівень розвитку інфраструктури, але має низький рівень соціально-економічного розвитку, це може стати основою для створення нових підприємств і залучення інвестицій [3]. Водночас громада з високим соціально-економічним розвитком, але з недостатньо розвиненою інфраструктурою, може стати сприятливим середовищем для розвитку туризму та інших видів господарської діяльності, які не потребують значних інвестицій у технічну інфраструктуру.

Використання інтегрального показника для аналізу конкурентоспроможності громад, а в подальшому й регіонів, дозволяє отримати більш детальну картину ситуації, виявляючи їхні сильні та слабкі сторони. Це також допомагає встановити зв'язок між рівнем конкурентоспроможності громад та регіональним розвитком. Успішні та конкурентоспроможні громади стають основою для стійкого розвитку регіонів, сприяючи економічному зростанню, залученню інвестицій та покращенню якості життя мешканців [3].

Таким чином, успішне відновлення конкурентоспроможності громад є важливим етапом у формуванні загальної конкурентоспроможності держави. Оцінка конкурентоспроможності громад є важливим інструментом у процесі післявоєнного відновлення, сприяючи стійкому та інклюзивному розвитку регіонів України. Громади виступають основним каркасом регіональної

структури, і їх успіх у забезпеченні конкурентоспроможності безпосередньо впливає на економічний розвиток та якість життя населення. Слід також зазначити, що важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності територіальних громад відіграє державна регіональна політика, цільові державні програми, загальнонаціональна стратегія (план) відновлення України, що мають формувати відповідні політико-правові, дипломатичні та фінансові умови для розвитку підприємництва та інвестиційної діяльності територій.

Література

1. Кльоба С. М. Оцінка способів та інструментів у підвищенні конкурентоспроможності об'єднаних територіальних громад Львівської області. *Стратегія економічного розвитку України*. 2019. Вип. 44. С. 81-90.
2. Нагорняк Т. Л. Публічний імідж України в умовах невизначеності. *Політичне життя*. 2022. № 1. С. 77-86.
3. Подзійей О. О. Організаційно-економічні засади відновлення конкурентоспроможності територіальних громад і регіонів України : дис. ... д-ра філософії : 051 «Економіка». Луцьк, 2023. 371 с.

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ХЕРСОНЩИНИ

А.О. Купріянова, студентка 2 курсу факультету
Податкової справи, обліку і аудиту

П.Б. Юр'єва, к.е.н., доцент кафедри Економічної
політики на сталого розвитку

Державний податковий університет

Відновлення Херсонщини після війни є одним із пріоритетних завдань для держави, оскільки регіон зазнав значних руйнувань та потребує комплексного підходу до відбудови. У цьому контексті міжнародна допомога відіграє вирішальну роль, надаючи фінансові, гуманітарні та технічні ресурси для відновлення інфраструктури, підтримки економіки та забезпечення соціальних потреб населення. Участь міжнародних організацій та донорських країн стає важливим фактором для відбудови Херсонщини і її стійкого розвитку.

Міжнародна допомога для відновлення Херсонщини надходить від різних джерел, серед яких уряди розвинених країн, міжнародні фінансові установи, а також благодійні та громадські організації. Наприклад, Європейський Союз виділяє значні фінансові ресурси на відновлення інфраструктури, забезпечуючи як фінансову, так і технічну допомогу. У 2023-2024 роках ЄС надав Україні кілька пакетів допомоги, зокрема спеціально спрямованих на відновлення регіонів, постраждалих від російської агресії, включаючи Херсонську область. Очікується, що загальна сума допомоги від ЄС сягне кількох мільярдів євро [1].